

Yaklaşan Silahsız Savaş Gıda

Çatışma, Kırılganlık ve Aşamalı Çöküş Arasında Küresel Gıda Sistemi Üzerine Bir Okuma

Modern savaşlar artık sadece tank ya da füze sayısı ile ölçülmemekte; aksine devletlerin tüm güç araçlarından daha temel bir unsur olan gıdayı güvence altına alma kapasitesiyle ölçülmektedir. Bunun nedeni de ekonomik olarak birbirine bağlı bir dünyada yaşıyor olmamızdan kaynaklanmaktadır. Bu da ekmeği jeopolitik denklemlerin bir parçası haline getirmekte ve tedarik zincirlerindeki bozulmanın etkisi, kimi zaman askeri cephelelerdeki bozulmalara eşdeğer bir hale getirmektedir.

Bu okuma; FAO (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) ve Dünya Gıda Programı raporlarında tanımlandığı şekliyle küresel gıda sisteminin derin yapısını irdeliyor ve gıdanın bir metadan bir baskı aracına, bir istikrar unsurundan ise çatışmalara karşı son derece hassas ve kırılgan bir unsura nasıl dönüştüğünü ortaya koyuyor.

Birincisi: Dünya, gıda eksikliğinin sıkıntısını çekmemekte, aksine ona nasıl ulaşacağına sıkıntısını çekmektedir

Küresel üretim teorik olarak insanları doyurmak için yeterli olmasına rağmen, ancak yüz milyonlarca insan gıda güvensizliği içinde yaşamaktadır. Dolayısıyla sorun üretimde değildir; aksine dağıtımdaki dengesizlikte, satın alma gücünün zayıflığında, tedarik zincirlerinin kırılganlığında, siyasi ve iklimsel şoklardadır; bu da dünyanın gıda azlığından dolayı değil, ona erişimin istikrarsızlığı nedeniyle aç kalmasına neden olmaktadır.

İkincisi: Gıda sisteminin yapısı

Merkezi olmayan bir güce dayanmaktadır; bu, büyük tahıl üreticisi ülkeler, küresel şirketler, fiyatlandırma piyasaları ve Süveyş Kanalı, Bab el-Mendeb ve Hürmüz Boğazı gibi deniz geçitlerinin iç içe geçtiği karmaşık bir ağıdır; bu ağ dünyaya bolluk sağlamakta ancak aynı zamanda sistemi görünürde güçlü kılarak yapısal olarak ise kırılgan bir hale getirmektedir.

Üçüncüsü: Savaşların doğrudan bir neden değil, hızlandırıcı bir faktör olması

Modern savaşlar genellikle gıdayı hedef almaz, ancak üretim, enerji ve ulaşım gibi gıdanın temel unsurlarını vurur. Ukrayna Savaşı'nda yaşananlar bize bir ders niteliğindedir; gıda açısından hassas bir bölgede yaşanan çatışma, kısa sürede küresel tahıl fiyatlarında bir kargaşaya yol açmıştır.

Dördüncüsü: Yaşam krizinden siyasi kargaşaya

Gıdanın önemi, sadece bir meta olması değil, aynı zamanda bir iç istikrar faktörü olmasıdır; fiyatların yükselmesi veya arzın azalmasıyla birlikte bir dizi tırmanış süreci ortaya çıkmaya başlar: İlk olarak, gıda fiyatlarındaki artış aileler üzerinde baskı yaratarak geçim sıkıntısına yol açar; ardından bu durum, şehirlerdeki protestolar ve gerginlikler gibi toplumsal kargaşalara dönüşür; en sonunda da kurumlara olan güvenin azalması ve gerginliğin artmasıyla siyasi bir krize dönüşür. Bu da ülkeleri dış baskı ve etkilere karşı daha savunmasız hale getirir.

Beşincisi: Gıda, savaş olmadan nasıl bir baskı aracı haline gelir?

Gıda geleneksel bir silah olarak kullanılmamakta, aksine ihracat kısıtlamalarının dayatılması, koridorların devre dışı bırakılması, piyasalarda spekülasyon yapılması,

enerji fiyatlarının manipüle edilmesi veya tedarik zincirlerinde kargaşalar yaratılması gibi dolaylı araçlar yoluyla bir silah olarak kullanıldığı bir baskı aracı ya da müzakere kozu olarak da kullanılmaktadır; tıpkı Gazze'de olduğu gibi; zira tedarik zincirlerinin ciddi şekilde bozulması nedeniyle savaş insani yardımlarla iç içe geçmiş, ardından da gıda yardımlarının girişinin kısıtlanmasıyla gıda, sırf insani bir hak olmaktan çıkıp çatışma denkleminin bir parçası haline gelmiştir.

Altıncısı: Gıda sisteminin aşamalı olarak çöküşü

Gerçek tehlike ani bir kıtlıkta değil, aksine savaşlar, iklim, enerji fiyatlarındaki artış ya da daha önce belirttiğimiz gibi ihracat kısıtlamalarının uygulanması ya da stokların zayıflığı sebebiyle meydana gelebilecek küresel gıda sisteminin istikrarında yavaş yavaş bir aşınmada yatmaktadır... İşte tüm bu dönüşümler, kalıcı olarak yüksek fiyatlara, satın alma gücünün düşmesine ve ülkeler arasında bir uçurum oluşmasına yol açabilir.

Yedincisi: Jeopolitik hızlanma senaryosu

Ukrayna veya İran gibi bölgelerde savaşların genişlemesi, Körfez ülkelerinin sürece dahil edilmesi ya da öngörülemeyen nükleer bir savaşın olması durumunda bu, (üretim ve enerji alanındaki aksamalar, deniz yollarının tehdit altına girmesi, nakliye maliyetlerinin artması ve ihracatı yasaklayan kararlar nedeniyle) küresel çapta fiyatların patlamasına yol açacak, böylece gıda doğrudan hedef alınmadan bir gıda krizi oluşacaktır.

Sekizincisi: Gıda çağında güç mantığı

Güç, tam kontrolde değil, krizler sırasında dayanma ve tedariki yönetme gücünde, stratejik stoklara sahip olmakta ve ulaşım yollarını kontrol etmede yatmaktadır.

Burada, tüm yukarıda geçenlerin özü şudur; bugün bizim rolümüz, ülkemizin sahip olduğu güç unsurlarını değerlendirme ve gıda dengesini tamamen tersine çevirme kapasitesine sahip olan Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafeti yeniden tesis etmek için çalışmaktır; zira bizim beldelerimiz, küresel ekonominin hayati kavşak noktalarında yer almakta, büyük deniz yollarını kontrol etmekte olup enerji piyasalarında etkili bir ağırlığa sahip olduğu gibi etkili bir yönetimle üretim kapasitesinin önemli bir kısmını yeniden kazanabilecek tarım alanlarına da sahiptir. Dolayısıyla yukarıda bahsedilen her şey, konumumuzu etkilenme çemberinden etkileme çemberine dönüştürmek için yeterlidir; işte o zaman gıda artık dışarıdan dayatılan bir baskı kartı ya da taviz koparmak için kullanılan bir müzakere aracı olmayacak, aksine bilinçli ve bağımsız bir şekilde yönetilen egemen bir unsur olacaktır; sadece o zaman bu denklemdeki konumumuz değişebilir ve krizlerden etkilenen bir tüketiciden, krizleri şekillendirme veya kontrol altına alma gücüne sahip bir aktöre dönüşebilir.

Üzerimize kısıtlamalar dayatan, kanlarımızı ucuz sayan ve Allah ve Rasul'nün razı olmadığı bir yönetimi devam ettirmeleri karşılığında bizleri yok pahasına satan yöneticiler olduğu sürece, bunları yeniden tesis edemeyeceğiz.

Yardımanın sadece Allah katından olduğuna dair samimi bir inançla bu kısıtlamaları kırmak için çalışmakla ancak ümmetimizin ihtişamını ve izzetini geri kazanabiliriz; zira bu, Allah Azze ve Celle'nin bize olan vaadi olup Allah asla vaadinden dönmeyecektir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Menal Ümmü Ubeyde